

Urologie

Prostaatechografie en/of prostaatpunctie

Contactgegevens Alrijne Ziekenhuis

Alrijne Ziekenhuis Leiden
Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 517 8178

Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp
Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn
Meteoorlaan 4
2402 WC Alphen aan den Rijn
0172 467 467

De uroloog heeft met u gesproken over het doel van de prostaatechografie en een prostaatpunctie, de gevolgen, de mogelijkheden en de risico's. Op grond van deze informatie heeft u besloten de behandeling uit te laten voeren.

Met deze folder informeren wij u over het onderzoek. Om dit onderzoek goed te laten verlopen, is uw medewerking nodig. Volg daarom de raadgevingen van de uroloog op en lees deze informatie goed door.

Het is goed u te realiseren dat bij het vaststellen van een aandoening en de behandeling hiervan, de situatie voor iedereen anders kan zijn. De uroloog zal dit altijd met u bespreken.

Plaats

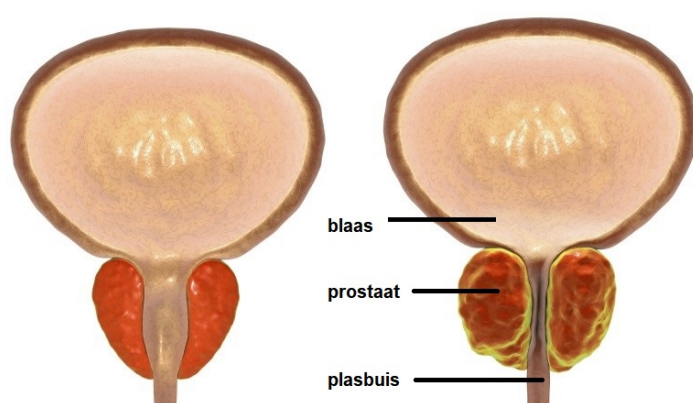
Dit onderzoek vindt plaats op onderstaande locaties van Alrijne Ziekenhuis:

- Locatie Alphen aan de Rijn: volg routenummer 58
- Locatie Leiden: volg routenummer 24
- Locatie Leiderdorp: volg routenummer 8

Informatie over de prostaat

De prostaat (voorstandsklier) is een klier die vlak onder de blaasuitgang en om de plasbuis heen ligt. Over de functie van de prostaat is nog weinig bekend. We weten wel dat de prostaat een vloeistof produceert waarin zich de zaadcellen bevinden: de zaadvloeistof of sperma. Bij de meeste mannen wordt de prostaat zo rond hun 50ste jaar wat groter. In een aantal gevallen wordt de prostaat zo groot, dat de plasbuis langzaam dicht gedrukt wordt (afbeelding rechts). Hierdoor ontstaan soms klachten zoals: moeilijk en vaak plassen, veel aandrang en toch een kleine plas, ongemerkt kleine hoeveelheden urine verliezen (incontinentie). Meestal bestaat de vergroting uit goedaardig weefsel. In een enkel geval kan het kwaadaardig zijn.

Hiervoor is het soms nodig om stukjes weefsel weg te nemen om te laten onderzoeken (= een naaldbiopsie).

Echo van de prostaat

Met behulp van het echoapparaat wordt gekeken naar de prostaat en wordt het volume gemeten. Let op: Als u alleen voor een echografie van de prostaat komt is *geen voorbereiding* nodig.

Prostaatpunctie

Bij een onderzoek van uw prostaat heeft de uroloog geconstateerd dat uw prostaat mogelijk afwijkend aanvoelt en/of dat het PSA (prostaat specifiek antigeen) in uw bloed verhoogd is. Ook kan het zijn dat er al een MRI scan is gemaakt die afwijkend is.

Met een prostaatpunctie wordt onderzocht wat de reden hiervan is. Het weggenomen weefsel wordt onderzocht in het laboratorium van het ziekenhuis.

Vorbereiding bij prostaatpuncties

1. Tablet antibioticum

Als u een afspraak heeft voor een *prostaatpunctie*, dan heeft u een tablet antibioticum voorgeschreven gekregen. Bij dit onderzoek is er namelijk een kans op infectie van de prostaat omdat de uroloog door de wand van uw endeldarm heen prikt. Daardoor kunnen de bacteriën die in uw darm aanwezig zijn, een infectie veroorzaken. Om dit te voorkomen, heeft u van de uroloog een tablet Ciproxin 500 mg meegekregen. Ciproxin is een antibioticum. Soms wordt er een ander antibioticum gegeven, bijvoorbeeld bij een allergie of overgevoeligheid.

Let op: Dit tablet moet u één uur voor de prostaatpunctie innemen. Het is erg belangrijk dat u het tablet inneemt. Als u vergeten bent dit antibioticum in te nemen, kan de uroloog de prostaatpunctie niet uitvoeren.

2. Bloedverdunnende medicijnen

Het gebruik van bloed verdunnende middelen geeft een verhoogde kans op bloedingen tijdens en na de punctie. In overleg met de uroloog wordt besloten welke bloedverdunner gestaakt moet worden, en hoe lang van tevoren.

Het onderzoek

De verpleegkundige brengt u naar een kledkamer waar u de kleding van het onderlichaam kunt uittrekken, de kleding van het bovenlichaam kunt u aanhouden.

Echo van de prostaat

Bij een echografie wordt met behulp van ultrageluidsgolven een afbeelding gemaakt van de prostaat. Dit gebeurt met een kleine echobuis (met daarop een ruime hoeveelheid glijmiddel) die door de uroloog rectaal (in de anus) wordt ingebracht. Het inbrengen is niet pijnlijk, maar kan gevoelig zijn. Deze echobuis zendt ultrageluidsgolven naar de prostaat.

De echo's van die geluidsgolven worden opgevangen en vertaald op een beeldscherm. Ook kunnen er foto's gemaakt worden. De uroloog krijgt op deze manier nauwkeurige informatie over de prostaat.

U neemt plaats op de onderzoekstafel en gaat op uw linkerszij liggen met de knieën opgetrokken. De uroloog brengt de echobuis in. Het is belangrijk de sluitspier goed te ontspannen, dan kan het onderzoek zelfs bij kloofjes of aambeien pijnloos verlopen. Het onderzoek duurt ongeveer vijftien minuten. Hierna kunt u vrijwel direct naar huis.

Prostaatpunctie

Een prostaatpunctie wordt op dezelfde manier uitgevoerd als een prostaatechografie. Alleen wordt er via de echobuis een naald ingebracht. Hiermee worden door de wand van de endeldarm kleine reepjes weefsel uit de prostaat weggenomen. Dit is niet erg pijnlijk, maar het kan wel gevoelig zijn. Dit is per persoon erg wisselend. Afhankelijk van de grootte van de prostaat worden er in totaal 8 tot 10 biopten genomen. Het onderzoek duurt ongeveer vijftien minuten.

We raden u sterk af na het onderzoek zelf naar huis te rijden. Regel daarom van tevoren dat iemand u komt halen.

Na het onderzoek

Als er reepjes weefsel zijn weggenomen, kan er af en toe wat bloed meekomen bij de urine en de ontlasting (gedurende 1 à 2 weken) en bij zaadlozing (gedurende 1 à 2 maanden).

Het advies is om extra te drinken. Houdt het bloedverlies langer aan, neemt u dan contact op met uw huisarts.

U mag gewoon gemeenschap hebben of zaadlozingen.

Na het onderzoek mag u vier dagen niet sporten en u mag een week niet fietsen.

Risico's en complicaties

- langdurig en heftig bloedverlies;
- langdurig bloedplassen;
- ontsteking.

Neemt u contact op met de polikliniek of verpleegafdeling Urologie als u:

- veel stolsels uit plast;
- wel aandrang heeft tot plassen, maar niet meer kunt plassen;
- verhoging/koorts heeft boven de 38,5 °C;
- zich écht ziek voelt en koude rillingen heeft.

Als het onderzoek minder dan 1 week geleden heeft plaatsgevonden, neemt u contact op met het ziekenhuis. Daarna met uw eigen huisarts. Vermeld hierbij dat u een prostaatechografie of prostaatpunctie heeft ondergaan.

Uitslag

In de meeste gevallen wordt de uitslag van de echografie direct met u besproken.

Voor de uitslag van de prostaatpunctie wordt een nieuwe afspraak met u gemaakt. Deze vindt een week na het onderzoek plaats. Dan zijn de resultaten van het weefselonderzoek meestal wel bekend. Omdat het mogelijk is dat deze uitslag ongunstig is, adviseren wij u iemand mee te nemen naar dit gesprek.

Meer informatie

Als u verhinderd bent om te komen, vragen we u dit ruim van tevoren aan ons door te geven. In uw plaats kan een andere patiënt geholpen worden. Neem wel altijd uiterlijk 24 uur van tevoren contact op. Belt u later af, dan zijn wij genoodzaakt de tijd die voor u gereserveerd is in rekening te brengen. U

ontvangt hiervoor een nota van het ziekenhuis.

Tot slot

Denkt u eraan bij ieder bezoek aan het ziekenhuis een geldig legitimatiebewijs (paspoort, identiteitsbewijs, rijbewijs) en uw zorgverzekeringpas mee te nemen.

Als uw gegevens (verzekering, huisarts, etc) zijn gewijzigd, kunt u dit laten aanpassen bij de Patiëntenregistratie in de centrale hal van het ziekenhuis. Wij stellen het op prijs als u zich tijdig meldt voor de afspraak.

Vragen

Heeft u nog vragen en/of opmerkingen naar aanleiding van deze folder, stelt u deze dan aan de baliemedewerker van de polikliniek Urologie.

De polikliniek Urologie Alrijne Ziekenhuis Leiden heeft routenummer 24 en is op werkdagen tussen 08.30 en 12.30 uur en tussen 13.30 en 16.30 uur telefonisch te bereiken via nummer 071 517 8244.

De polikliniek Urologie in Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp heeft routenummer 8 en is op werkdagen tussen 08.30 en 12.30 uur en tussen 13.30 en 16.30 uur telefonisch te bereiken via nummer 071 582 8060.

De polikliniek urologie in Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn heeft routenummer 58 en is op dagen dat wij spreekuur hebben tussen 08.30 en 12.30 uur en tussen 13.30 en 16.30 uur telefonisch te bereiken via 0172 467 060.

Buiten de genoemde uren en dagen wordt u automatisch doorverbonden met de locatie Leiderdorp of met het antwoordapparaat, waarop wordt verteld hoe u de uroloog bij spoedgevallen kunt bereiken.

De polikliniek Urologie in Alrijne Sassenheim (woonservicecentrum Sassembourg) is telefonisch te bereiken via 071 517 8751.

De verpleegafdeling Urologie van Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp is 24 uur per dag telefonisch te bereiken via 071 582 9019.